

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pōda,
Wokřew će!

F.

Šerhske njedželske łopjena.

Wudawa šo kōždu šobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž

Prěnja njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Jan. 4, 16—21.

„Lubosć je swjast dokonjenja!“

Šłóš (608): Ach, wostan pšchi naš i hnadu! —

Swjast šjednoczuje šwjaty
Džě njebo se semju,
Wot Boha čłowštwu daty,
Kiž wježe i lubosću.

Bóh šam je lubosć miła,
Kiž nam šo podawa;
Se šobu šjednociła
Ze naš pšhes Šhryštuka!

Šchtóž w lubosći šo šhowa,
We Bosh wostanje,
Ze dušcha i Boha štrowa;
Bóh we nej žiwy je. —

Duž mamy dowěrjenje
My na džěń šudženja;
Nam polne wumōženje
Wšach junu šesthadža! —

Šlej! lubosć dokonjana
Wšchu bojosć wumjeta;
Tak pšcha i Boha rjana
Ze lubosć dospolna.

Njeh jeho lubujemy,
Kiž naš je lubował,
A šjawnje pokazemy,
Šo nam je lubosć dat!

Šchtóž bratra šwojoh' hidži,
Tón nima lubosće;
Bóh, kotryž šprawnosć widži,
— Wón šudžicž šharja chze.

Tu pšchifajnu my mamy,
Šso pšchicž i lubosću;
Šdžž lubosć njedawamy,
Šsmy wěcžnje w pollecžu! —

Ach, hrěj naš lubosć Boža;
Šo w Bosh žiwi šmy,
Budž našcha študžěń šboža!
— Tak šbōžni budžemy.

U.

Natwarjaze rozpominanje teksta

Romš. 11, 33—36.*

„D fajka hlubokosć bohatštwu, woboje teje mudrosće a wědomnosće Božeje!“ Tak šwjaty japoschtol se špodžiwanjom wuwola, hladajo na to, šchtož je wón w přjedawšchich štawach rozpominał, na te pucze, kotrež je Bóh tón šenjes i šsraelskim ludom a i pohanskim šwětom i jich šbōžnosći šchol. Šdžž wón na wyškosći šwojeho lišta to žyłe hišcže ras pšehlada, jemu šłowa a šynki pobrachuja, a wón móže jenož do procha padnyč a šo modlicž a i šhwalobnym šhěrlušchom škōnczicž: Šemu budž čzesć do wěcžnosće!

Lubi šchescžijenjo, my dženska tehorunja na wyškosći štejmy. Niz jenož na wyškosći naturšeho lěta, hdžž je šłōnzo na njeju hacž nanajwyššcho šstupilo, ale tež na wyškosći žyrtwineho lěta. My do šady hladamy na tšiwulke šchescžijanške šwjedženje. Naš hišcže na Božu špodžiwnu radu i našej šbōžnosći pohladnjemy: na žłob w Bethlehěmje, šchizž na Golgatha, wotewřeny row jutrow, horu Božeho špěča a šwěcženje šwjatkowneho wohenja. Šsmy na wyškosć postupili a nětko pšhed majestosću Trojenicžkeho šameho štejmy. Potajne mjelcženje, mrofi a čžemnota pšhed nim du. A tola: „w twojim šwětle my šwětko widžimy“, a w tym šo jo widžimy, my do procha i šemi padnjemy a šawolamy: D fajka hlubokosć

* Ššhes nēlazku šmylku njemōžach tošamo bohuzel tydženja woczšchecž dacž. Šsoburedaktor.

bohatstwa, woboje teje mudrosće a wědomosće Božej. Semu budź częsć do wěčnošće!

Njewurěčane, hluboko je Bože byće; sčtož chze jo se swojim samym rosomom wopšhijec, temu so dže kaž cłowjekej, kotryž chze dno morja wuměric. Zołmy so nad jeho głowu hromadu wala. Wopomni wulke twarjenje swěta! I niczego do byća swołane, tu steji, kajka hlubokosć! Wohlej njewuliczeny byku stworjenjom, jich doby, sčtalny a waschnja, kajka hlubokosć! Pšchewywjaj jenož pšchi jennym łopjesčku, kotrež by wot hałožki storhnył, abo pšchi žiwjenju w jenej jeniczkej kapcziczy wody a pšchi sčpibelu twojeho wóczka abo pšchi potajnosćach twojeho wucha, kajke hlubiny! Wotewr wulke knihi historije swěta. Wobhlada j pucze kotrež je Bóh se wschěmi cłowjekami, kotrež je wón wošebje I Izraelskim ludom schoł, kotrež wón hišće dženka I naschim ludom dže: „kaž I njedopytanju so jeho budženja a I njewušlědženju jeho pucze!“ Skóncznje spominaj sam na swoje žiwjenje, na džělo, kotrež Bóh I tobu ma, na pucze, kotrež je cze wjedł, kaž je I dobrotu a se budom, I wješelom a se srudobu, kotruž je tebi pošlał, wotmėniał; sčto tež twoje samne žiwjenje wopokaže? „o kajka hlubokosć bohatstwa, woboje teje mudrosće a wědomosće Božej!“

Alle hlubiny bóžstwa nam kšesćizianam potajne wostac njedyrba; wone so nam w Khrystu so wotewrja. W nim je Bóh sawěsch precz sczinił, kotryž je wón nascheje hrěschneje wutrobny dla pšchod najswjeczishe swojeho byća sczahnył. W nim je njebyša rostorhnył a hlubiny swojeje lubosće sjewil; w nim je so nasch Wótz sczinił a je nam I wjedženju dał, sčtož tež chychu jandželjo wobladač. W nim je swjateho Ducha pošlał, kotryž na so I Bohu pšchiwjedze w swjatej zyrkwi pšchod tichćenizy, spowjedz, słowo a Bože wotkasanje, I temu Bohu, wot kotrehož je wschitko wukhadžalo a kotrehož kšwalimy a I kotremuž so modlimy se swjatym Pawołom: „Wot njeho, pšchod njeho a we nim so wschitke wězy. Semu budź częsć do wěčnošće!“

Wješel so, luby kšesćiziano, so je twój Bóh tebi bliže pšchischoł. Wješel so, so wón njeje tebi njejnate, morwe byće, kotrež njemóže kšchec, ani widzec, pytač ani lubowac, wotšewic, ani wobšbožic. Wješel so, so masch žiweho Boha, sjewjeného Boha, Boha Wótz, Ssyna a swjateho Ducha. Wješel so dženska na swjedženju swjateje Trojizy, jeho trojakeje hnady, kotraž tebe pšchod žiwjenje pšchewodža. Pšchi kšćenizy tebe přeni ras setka. S tškrócnym wokrjepjenjom I wodu se słowami: „Ja kšću tebe w mjenje Boha Wótz, Ssyna a swjateho Ducha“ bu ty pšchijaty do raja a hnady trojeniczkeho Boha. Smony, kotrež njedželki džěni tš ras swonja, tebe I modlenju I tširaschwjatenu napominaju. Tš wulke swjedjenje zyrkwoje, hody, jutry a swjatki, stutki a pucze Trojeniczkeho pšchipowjedaju. W kšesćizianskej wěrje, I kotrež so pošnawasch, ty Wótz, Ssyna a swjateho Ducha wusnawasch. Hdyž swón I modlitwje tš ras pšchewiwa, hdyž so I pšchisasy tš porsty sběhnu, hdyž w pšchisłowje rěka: wschěch dobrych wězow so tš, dha so to same dopomnješ na trojeniczkeho Boha. Skóncznje, hdyž te tš poslednje horschće semje na kšchć padnu, hišće I nam se swojej hluchej rěču wo hnadze Trojeniczkeho rěča, kotraž je semrjeteho pšchitrywala a se swojim słotym sčtitom jeho w poslednim budženju sčtituje. Tak tebe hnada a miłosć trojeniczkeho Boha pšchod žylje žiwjenje pšchewodža. Džerž kšebi wěru do njeho křutu a hódnu.

Ssu-li tež to njedowuměrjene hlubiny, do kotrychž ty pšchi tym hladaš, wěrje budze na pošledku wschitko swětko. Nasche pošnacze po křuchach junu pšchestanje. Potom ty we wěcznej křasnosći Wótz, Ssyna a swjateho Ducha, trojeniczkeho Boha pošnajesch a se wschitkimi sbóžnymi a swjatymi kšwalobny kšerlusch jaspewasch, kotryž pšchod njebyša kšiczi: Sswjaty, swjaty, swjaty je Bóh, tón Kšes Zebaoth, wschitka semja je jeho częsće pošna. Semu budź częsć do wěčnošće!

Bóh Wótcze, Ssyno, DUCHO, daj,
So kóždy lud a kóždy kraj
By tebi šdobnu kšwalbu špewal
I tebi I cšiczi dobre džělat!
O sbóžnje, tš křecž sbóžnje ma
Sso lud, kš tebi pašć so da.
Budž, Božo, twoje mjeno rjane
Na wěcznje I kšwalbu ošchekřasniane.
Halleluja, Halleluja! Hamjeň.

M. H.

Křotke wěruwusnacze.

Słóž: Ja I njebyš dele pšchitkadam —

Do Boha Wótz a wěrimy,
Pšchod Křysta jeho džěczi kšmy;
Wón stwori, šdžerzi, wodzi naš
I jastara wschěch kóždy cšas.

Do Jesom Křysta wěrimy,
Wón, Bóh a cłowjek rodženy,
Se sa naš wumrjel na kšchizy,
Nam wotanknył pucž I žiwjenju.

Do Sswjatoj Ducha wěrimy
I jeho Boži tempel kšmy;
Wón I Wótz, Ssyna wukhadža,
Nasch troschtał je, naš wušwjećza.

F.

Nětko hakle tak prawje.

Sako běsche kšebi hrabja Zinzendorf wotmėšlil, do swjateho mandželstwa jastupic, wón swojej njewjescze pišasche: „Šewal pola mnohich rěla: „Ja kšym so woženil, a teho dla pšchicž njemóžu“. Alle nětko chzu hakle tak prawje pšchicž“. I wopravdže, jeho mandželstwo běsche bohacze žohnowane sa Bože křalestwo. Se wschak tež kšesćizianski mandželski swjast domišna lubosće, sčhula pobožnosće; pšchetož wón je wobras a snamjo lubosće Křystušoweje a jeho zyrkwoje. Wschelakore pšchiležnosće I kšebješapřewanju, kotrež wón pšchijeshe, tak mnohe wopory, kotrež wón napołoża, nawaby I modlenju, kš wón se swojimi wschelakimi našhonjenjemi sbudzuje, njedyrba a njemóža tola podarmo być sa Bože křalestwo. Kaž blašniwe je tehodla samolwjenje prošcheneho w ewangeliju: „Ja kšym so woženil, a teho dla pšchicž njemóžu.“ I tola, kaž mnohich našlědnikow je wón měł!

Sene ruske pšchisłowo praji: „Džesch-li I domu, dha modl so junkřecž; džesch-li na morjo, modl so dwajkřecž; džesch-li paš I wěrowanskemu wołtarju, modl so tškrócz!“

F.

Wobroczenje Sserbow ke kšesćizianskej wěrje.

(Wotracžowanje a skónczenje I cšizla 21.)

So paš kšesćizianstwo tehdy w Sserbach žylje kónz wšalo njeje, hodzi so I teho dopořasac, so so te zyrkwinsko-kšesćizianske słowa, kotrež běchu Sserbjo pšchi swojim wobroczenju pšchod

morawskich misjonarow doštali, hač do našeho čaša mjes Šer-
bami wulhowale. Křesćijanstwo staj mjenujzj taj dwaj słowjan-
skaj japoschtolaj, Cyrill a Method, i Bolharstjeje w nětcziškej
europiskej Turkowstjeje do Morawy a do Čech pschijněskoj. Wonaj
staj tehdy tež bibliju a tojščto zyrkwinskich knihi do słowjanskeje
rěče pscheložiloj. Jako Šerbjo po rostwuczenju morawskich
misjonarow ke křesćijanstwu pschestupichu, dostachu woni tež
nowe słowa, kotrež běchu i křesćijanstwom i rěče bolharstkich
Słowjanow do Morawy pschisčle. Tajke słowa su: zyrkej,
křeczič, křeczenza, křestniczka, křeczenje, křesćijan, pop a teho
runja. Šerbjo maja jenož jene jeniczke zyrkwinsko-křesćijanske
słowo i němsteje rěče, mjenujzj słowo „dupa“, kotrež so wot
němskeho „dupen, taufen“ wotwodžuje. To je pola nich posdžischo
w tym čašu město dostało, hdžež němzjy misjonarajo křesćijan-
stwo mjes Šerbami wuczachu; pschetož w čašu morawskich
misjonarow žana dupa trjeba njebē, dokelž tuezji po waščnjju naj-
staršeho křesćijanstwa pohanow tak w rěčach křeczijachu, kaž bē
křeczenil Jan Křristuša w rězy Jordanje křeczil.

Šakle jako bē němsti kral Hendrich I. i Wuherstimi mēr
icžinil a potom hlomacžanskich Šerbow sbil a miščnjanske mark-
hrabinstwo sałožil, nastal ja rostpschecžeranje křesćijanstwa mjes
Šerbami se strony romsko-katholskich Němzow lěpschi čaš. S nowa
pschidžechu němzjy misjonarajo do kraja a předomachu křesćija-
nsku wěru. Tola džěšče wobroczenje Šerbow jeno pomalu do
předka, dokelž jich misjonarajo šerbski njemožachu. Lěpje činješče
so to, jako bē němsti kral Ota, Hendrichowy syn, w lěče 965
w Miščnje wošebite biskopstwo sałožil, kiž dyrbjěšče šebi rost-
pschecžeranje křesćijanstwa mjes Šerbami dacž naležane byčž.
Miščno bu wot nětk město, i kotrehož so zohnowanje křesćija-
nskeje wěry na wschón šerbski lud wulawasče. Někotři i miščnjans-
kich biskopow mōžachu tež šerbszj a starachu so ja to, so Šerbja
šerbskich duchownych dostachu, kiž so ja šwoje saštojnstwo tehdom
najšferscho w Miščnje pschihotowachu. Wošebje dasče šebi
džěšaty miščnjanski biskop Benno křesćijanstwo mjes Šerbami
hačž najbōle naležane byčž. Benno, kiž bē wot lěta 1066—1106
biskop w Miščnje, pschewawasče šam husto w Šerbach, mjenujzj
w Šodžiju, hdžež měješče šwōj hrōd a hdžež tež ja Šerbow
w lěče 1076 zyrkej i čžesčji šwjateho Pětra a Pawoła natwaricž
dal. Šodžijstka zyrkej je po tajkim jena najpřěnschich w našim
šerbskim kraju.

Krótko přjedy běchu Šerbjo wot lěta 1002 na 30 lět i wul-
kemu kralestwu pōlskeho krala Bolesława Křrobkeho pschisčlusčeli,
a dokelž bē tutón hižom křesćijan a měješče w šwojich wōjstach
tež křesćijanskich mēščnikow šobu, kiž běchu Polazj, dha je
jara i wěry podobne, so je tež tuto pōlske knjeistwo we Łužizach
i rostšchěrjenju křesćijanskeje wěry mjes Šerbami šlužilo, dokelž
Šerbjo pōlskich předarjow šerje rostmjachu, hačž němstich. Wo-
pomnimy pak nětko to, so we Łužizach wot lěta 1002 husto kře-
scijanske pōlske wōjstko steješče, a so šebi wot lěta 1066 miščnjans-
ki biskop Benno wschju mōžnu prózu i wobroczenjom Šerbow
dawasče, dha špōšnajemy, šak wopacžna tamna štara powjescž je,
po kotrež staj w lěče 1116 němsti wōjwoda Lothar a magdeburgski
arzbiskop Adelgott štareho pschiboha Šlinza pola Wownjowa rost-
lamaloj a do Špreweje čžischnjloj. Mjes Šerbami bē tehdom wjele
bōle hižom křesćijanska wěra wschudžom došyla. Ša wobtwjer-
dzenje teje šameje we wutrobach Šerbow štarasče so wošebje
tež wot lěta 1213 nowe sałožene tachantstwo w Budyščinje, kotrež
bē w špomnjnym lěče 21. miščnjanski biskop Bruno, rodženy
knjes i Barta, ja šwoje pjenješj sałožil. Dokelž bē biskop Bruno
wot šwojeje mlodoščje šem se Šerbami derje šnaty a najšferje tež
šam šerbskeje rěče mōžny, dha wjedžěšče wōn tež, šak nusnje
Šerbjo, jeli dyrbjachu so žyle šwojeho štareho pschibōjstwa wo-
štajicž, duchownych trjebachu, kiž mōžachu jim křesćijansku wuczbu

i pomožu macžernej rěče wudželecž. Š wocžehnjenu tajkich
šerbskich duchownych sałoži wōn Budyške tachantstwo. S tym šlemi
pak tež pošlednju mōž, kotruž šnano hiščešče pohanstwo mjes
Šerbami měješče. Što lět posdžischo bē wjetšchi džěl našchich ně-
tczišchich šerbskich zyrkwjow natwarjeny, w kotrychž so našchi wōtzojo
i temu žiwemu Bohu modlachu, kiž je nješješa a šemju štworil.

Gracze lubosče.

Ščtož něhdy lubo měješče
A wofšew bēšče wutrobje,
To do pomjattka šapisch šej
A ženje i nješ nješhubjej.

Daj měštno tutej drohocže
W najhlubškej šwojej wutrobje;
Kaž luby row ju šebi haj
A i kwětkami ju wobdawaj.

A kōždy postrow pōšlany
A kōždy kōšch, kiž dostał šy,
Šaj, šamo hōrke džělenje —
O šank' šej wschitko do dušče:

Tak so tu junu po lětach
Šso mōžesč křewicž w štarach dnjach
S tym rjanym šbožom šaidžnym
A šbōžnym čašom wužitym.

A kaž wot wina šlōdkeho
Wōn šhowa prošdne šudobjo,
Tak dopomnjecže womlōdži
Čži wutrobu a myšlicžki.

Šlej, rōža wjadnje po nozy,
Wschón šemstki blyšecž je šachodny;
To jeno tebi wostawa,
Ščtož lubowasče wutroba!

K. A. Fiedler.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Lětny šwjedžen evangelsko-lutherškeho misjonstwa měješče
lěška šwoju wošebitu wāžnosčž, dokelž i nim šwjedžen 200 lětneho
lutherškeho misjonškeho jubileja hromadu padže. Woprawdžity
jubjelski džžen je džžen 9. julija, hdžež budže so tež w šafschich Božich
domach šwjeczičž. Dokelž pak evangelsko-lutherške misjonstwo kōždy
krōčž šrjeddu po šwjattach šwōj šwjedžen šwjeczi, je so tōn
jubjelski šwjedžen šobu šwjeczil. Šnano wotmēwasče so misjonška
Boža šlužba i předomanjom, lětnej rostprawu a šapokasanjom jeneho
misjonara. Šubjelski šwjedžen bēšče na popōdnje postajemy.
Š rostymjenju njech so pschisšpomni: 9. julija 1706 pschidžěščstaj
Ziegenbalg a Plūtšchau, přēnej misjonaraj přēneho evangelškeho
misjonstwa, i brjohej w Trankebar w narašskej Šndiškej. Ššched
200 lětami je evangelsko-lutherška zyrkej i misjonstwom šapocžala,
je šwěru džžlata a rjenje kčžěje našče misjonstwo. Šeho pucž-
pschihotowar je byl Bartrom Ziegenbalg i Polcžnizy, hdžež so 1883
200 lětny wopomnjenski džžen jeho naroda šwjecžěšče. (Šadrobnišče
wo jeho žiwjenju a šfutfowanju podamy i jubjelskemu dnjej.)

Šubjelski šwjedžen w Šipsku šwjecžěšče so špomnjemy džžen
6. junija popōdnju w 4 hodž. w Šanskej zyrkwi. Ššchednosč
bēšče pschedšhdstwo evangelsko-lutherškeho misjonstwa i džžwanjom
na to, so je Ziegenbalg Łužicžan byl, do rukow knjesa šararja
Šakuba i Šješwacžidla položil. Boži dom bēšče i nutrnymi pōšku-
charjami napjelnjemy. Ššchi woltarju měješče najpřjedy knjes
generalny šuperintendenta Šoppa i Šildesšheima rěčž. Ša to
měješče knjes šarar Šakub i šlětki šwjedženski pschednosčf:

